

FRAMSIDAN/

AKTUELLT FRÅN
REGIONBIBLIOTEK
VÄSTRA GÖTALAND

2000:1

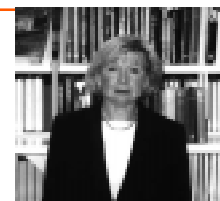

Biblioteken och de
nya svenskarna

INNEHÅLL

FLERSPRÅKLIGHET OCH INTEGRATION	3
IT-PROJEKT I KORTEDALA	4
KRONOGÅRDSBIBLIOTEKET I TROLLHÄTTAN	6
SKÖNLITTERATUR FÖR BARN FRÅN BOSNIEN	8
RESURSCENTRUM FÖR LÄRANDE	9
DEMOKRATIUTREDNINGEN	10
RECENSIONER	14

FRAMSIDAN LEDARE NUMMER ETT 2000

Biblioteken och de nya svenskarna

I höstas besökte jag Kortedala bibliotek. Jag skulle besöka chefen, var lite tidig och satte mig därför att arbeta en stund i biblioteket. Efter en stund tittade jag upp och märkte att jag var den enda svenska besökaren på biblioteket. Runt mig satt idel mörkhåriga män som läste tidningar, böcker eller samtalande i små grupper. Min första tanke var att detta är ett tydligt exempel på segregeringen i Sverige. När den svenske mannen är på arbetet går den arbetslöse, invandrade mannen till biblioteket för att fördriva tiden. Min andra tanke var: så bra att de hittat hit till denna typiskt svenska institution: folkbiblioteket. Min nästa: vad gör vi med dem när de hittat hit?

Senare träffade jag Heli Henriksson Vasara vid Göteborgs stadsbibliotek, en av "biblioteksinvandreriets" erfarna experter. Hon sa att intresset kring biblioteksservice till invandrargrupper svalnat de senaste åren, att utvecklingsambitionerna avmattats. Det har blivit svårt att få folk till idéutbyte inom området.

I dagarna kommer larmrapporter från såväl EU som FN:s befolkningsexperter som säger att utan massinvandring stannar Europa. De europeiska staterna med Italien och Sverige i spetsen har världens äldsta befolkningar. Den totala befolkningsökningen för Europa är endast 2,6 per 1000 invånare och för Sverige allra lägst med 0,6. Utan nettoinvandring skulle Sverige inte ha någon som helst befolkningsökning.

Makarna Myrdahls utprop "Kris i befolkningsfrågan" från 1930-talet är åter aktuell samtidigt som nazismen sticker upp sitt fula tryne i folkhemmet.

Idag är det två socialdemokratiska f d finansministrar som ger sig in i debatten om befolkningsfrågan, Kjell-Olof Feldt och Erik Åsbrink.

"Sverige har nio miljoner invånare, 2,5 miljoner försörjs av marknaden medan 4 miljoner är skatteförsörjda. Vi bor i ett glest befolkat land. Vi har ont om folk. Vi borde uppmuntra arbetskraftsinvandring." (Citat från konferens. GP onsdag 19 januari 2000 s 28)

Allt fler röster höjs för att gränserna ska öppnas för arbetskraftsinvandring annars får vi en befolkningsstruktur med allt färre invånare som måste ta hand om allt fler äldre. Fram till år 2025 behöver Sverige ta emot 40-50 000 invandrare per år, enligt FN:s rapport. Om inte befaras, att Europa och Sverige utkonkurreras av länder som USA, Kanada och Australien som har en mer generös invandringspolitik. Utan ekonomisk utveckling kan inte välfärden upprätthållas.

Hur skapar man ett gott, mångkulturellt samhälle? Kan biblioteken spela en roll i den omvandlingen, med eller utan nya, öppna gränser?

Jag erinrar mig ett besök i en liten kalifornisk småstad där en stolt bibliotekarie visade mig det traditionella amerikanska samhällets två viktigaste institutioner: rådhuset och biblioteket. Entusiastiskt beskrev hon grundidén för mig i "public-library-rörelsen" att skapa ett gemensamt vardagsrum i det amerikanska samhället för alla etniska grupper som välde och väljer in i landet.

Står vi i Sverige inför en liknande utmaning? Vad gör vi då?

Lena Skoglund

Flerspråkighet och integration

- en fråga för alla på biblioteken

»GIT WESTMAN«

I Västra Götaland bor omkring 1,5 miljoner människor. Drygt 300 000 av dem har "utländsk bakgrund" dvs de har antingen själva arbetsinvandrat eller kommit som flyktingar till Sverige eller har minst en förälder, som kommer från ett annat land. De nya svenskarna bor inte jämnt fördelade i regionen. Ungefär två tredjedelar (195 000) bor i de 12 kommunerna i Göteborgsregionen - 140 700 av dessa i Göteborg. Därefter finns det största antalet i Borås (24 100), Trollhättan (12 000), Skövde (8 400), Uddevalla (7 900) och Mark (5 200). I resten av kommunerna varierar antalet från drygt 500 (Grästorp och Essunga) till c:a 4 000 (Vänersborg och Lidköping). I regionens flesta kommuner (21 st) finns mellan ett och två tusen nya svenskar. Ett exempel på variation beträffande antalet språk, som talas i kommunerna: I de nordöstra stadsdelarna i Göteborg talas 84 språk, i de flesta övriga kommuner ett tiotal.

Av denna lilla sifferexercis framgår förhoppningsvis med önskvärd tydlighet att Regionbibliotekets insatser beträffande den kompletterande medieförsörjningen inte kan vara likriktad över hela regionen utan måste variera från kommun till kommun. I botten på detta resonemang ligger att alla kommuner har huvudansvaret för biblioteksservice till sina egna invånare och att region/länsbiblioteken kompletterar denna service. Om en språkgrupp är stor i en kommun, bör kommunens eget ansvar också vara stort. Finns det bara några få inom språkområdet, blir Regionbibliotekets ansvar större.

Vettig ansvarsfördelning

Under året kommer vi att starta ett samtal med kommunbiblioteken om hur vi skall åstadkomma en vettig ansvarsfördelning mellan Regionbiblioteket och varje enskild kommun beträffande medieförsörjningen för olika språkgrupper. Vi har tillsatt en referensgrupp, som skall hjälpa oss med att strukturera det hela och komma med förslag till ansvarsfördelning. I referensgruppen sitter som representanter för kommunbiblioteken Berit Nord, Götene, Karin-Ida Ström, Kungälv och Sture Aronsson,

Trollhättan. Vårdkommunerna Borås och Göteborg representeras av Ulla-Maija Airola respektive Sixten Ahlstrand.

Beträffande de språk, som bara talas av några få människor i regionen, har även *Internationella biblioteket* i Stockholm (fd Invandrarlänecentralen) del i ansvaret för litteraturförsörjningen. Vi skall inleda samma diskussion med dem beträffande ansvarsfördelningen oss emellan. Detta börjar vi med i höst, när Internationella biblioteket är ordentligt på plats och har botten i sina nya lokaler.

Ingen homogen massa

Tillgång och tillgänglighet till böcker, tidningar och tidskrifter är naturligtvis basfundamentet i verksamheten. Men hur når vi ut med information till de nya svenskarna om de resurser vi till äventyrs har? Arbetsmetoderna har inte nämnvärt förändrats eller förnyats de senaste 25 åren! Är det inte litet absurt att idag tala om verksamheten i generella termer som "biblioteksservice till invandrare och flyktingar"? Som om det vore en homogen massa!

Gör tankeexperimentet att vi skulle tala om "biblioteksservice till svenskar". Att vi skulle skicka ut depositioner på

25-30 böcker på svenska - några romaner, några fackböcker (Vilka? Kokböcker? Lexikon? Datateknik? Bibeln?) och några "barnböcker" (2 Bilderböcker? 3 Hcf? 4 Hcg? 2 uHc?).

Detta sätt att arbeta kunde möjligen försvaras på 70-80-talen, när grupper av människor, som talade andra språk, förvarades på flyktingförläggningar eller "kommunplacerades". Då gällde någon form av brandkärsutryckning från bibliotekens sida: att snabbt förse de nyanlända med åtminstone någon form av service. Men nu, när de flesta av dem är bofasta här hos oss, borde vi se dem som individer, precis som de "gamla" svenskarna.

Dags för förnyelse

Det är dags att förnya våra gamla arbetsmetoder, som ibland handlat om slentrianmässig "gruppservice" och i stället börja inrikta oss på att motsvara den enskilda individens behov. Ett steg på vägen dit kan vara att göra en mera noggrann kartläggning av språkgrupp för språkgrupp - åldersfördelning, hur länge man har varit i Sverige, utbildningsnivå m m. Det tänker vi på Regionbiblioteket försöka oss på under året med er hjälp. Det finns en hel del goda exempel på ambitiös verksamhet ute i regionens kommuner. Dessa vill vi stötta och lyfta fram som inspiration för andra.

Vi är också övertygade om att informationstekniken har stora möjligheter, när det gäller att utveckla metoder, som hjälper oss att förbättra vårt arbetssätt. En första test på detta gör vi på vår studiedag i Borås den 28 april. Studiedagen har temat *Biblioteken, Internet och de nya svenskarna*. Underrubriken är *Flerspråkighet och integration - en fråga för alla på biblioteken*.

Inbjudan är utsänd - välkomna!

IT-projekt i Kortedala

Kortedala stadsdelsnämnd består av Gamlestaden, Kortedala och Utby
Invånare: ca 25 000, varav 34% har invandrabakgrund
Bibliotek finns i Gamlestadens Medborgarhus och vid Kortedala torg. Kortedala är ett av tre sk resursbibliotek i Göteborg. För den nordöstra delen av kommunen är man depåbibliotek för invandrarlitteratur på ett femtontal språk. Budget: Kortedala bibliotek 4,5 milj kr, varav medier 630 000, Gamlestadens bibliotek 1,5 milj varav medier 212 000. Chef för biblioteksverksamheten är Ingrid Atlestam
För mer information om stadsdelen och dess bibliotek se www.kortedala.goteborg.se

»KERSTIN LORENTZ«

Kortedala

De första boende flyttade in 1953 och kom då till den första egentliga förorten i Göteborg. När man betraktar bebyggelsen och omgivningarna runt Kortedala torg går tanken onekligen till Vällingby i Stockholm. Torget invigdes 1959 och där ligger ett av stadsdelsnämndens bibliotek, tillsammans med butiker av olika slag. Man får en känsla av att befinna sig i en saluhall som har en stark prägel av invandrarkultur. En upprustning av torget är på gång. Detsamma gäller biblioteket som behöver större lokaler. I direkt anslutning till torget ligger Kortedala kunskapscentrum, en gymnasieskola med 3 000 elever som Kortedala bibliotek sedan hösten är skolbibliotek för.

Gamlestaden

Gamlestaden var platsen för Göteborgs medeltida föregångare Nya Lödöse och industrins vagga i Göteborg och en invandrarstadsdel sedan de första italienerna kom till SKF i slutet av 40-talet. Kvar finns karaktären av brukssamhälle, idag med en internationell prägel, med stora industriområden och traditionell

bebyggelse av mestadels landshövdingehus uppförda från 1920 och fram till efterkrigstiden.

Utby

Utby skiljer sig socialt och historiskt från Gamlestaden och Kortedala som är traditionella arbetarstadsdelar. Utby är en villaförort från förra seklets början med Utbynäs Villastad och ett omfattande självbyggeri av småhus.

Projekt "Ord som länkar"

Den uppmärksamme läsaren av tidningen *Metro*, kunde den 9 februari läsa följande rubrik: *IT-kurser på hemspråk i Kortedala*. Eva Fölsch som är bibliotekarie på biblioteket i Gamlestaden och tillika projektledare, berättar om projektet som heter *Ord som länkar*.

Stadsdelsnämnden har sökt och fått medel från Arbetsmarknadsdepartementet; 1 miljon kronor som skall fördelas på 3 år. Förvaltningens egen insats beräknas till samma belopp.

Eva menar att detta är ett klassiskt integrationsprojekt där målet är att ge alla som har annan språklig och kulturell bakgrund än den svenska, tillgång till och vana vid informationsteknik, både på det

egna modersmålet och på svenska. Eller som man så träffande uttrycker det:

Ge mig mina bokstäver och jag ska berätta om världen för dig

Ge mig mina ord och jag ska lära mig dina

Ge mig en länk till min värld och jag ska förstå din bättre

Kurser

Eva berättar att man har gjort ett utskick med erbjudande om elementära kurser i IT och Internetsökning på det egna språket till samtliga som bor i stadsdelen. Det kom 500 anmälningar! De språk som är aktuella förutom svenska är finska, arabiska, serbokroatiska, somali, persiska, kinesiska och engelska. Hittills har 150 personer gått kursen. Kursen vänder sig till vuxna som inte har fått ta del av någon IT-utbildning på annat sätt, "missat tåget" med andra ord.

En kurs består av 8 timmars undervisning som kan delas upp på 2 dagar eller ett antal kvällar. Undervisningen bedrivs i skolornas datasalar.

Undervisningen innebär att kursdeltagarna får en kortfattad introduktion i IT-teknik samt textbehandling med Word och sökning på Internet.

Ett föredömligt utformat kompendium finns tillgängligt för deltagarna.

Det visade sig att ett stort antal av intresseanmälningarna kom från pensionärer i stadsdelen. Därför har biblioteket erbjudit särskilda kurser för den gruppen. Det är Leif Larsson och Barbro Falck på Kortedala bibliotek som håller i dem. Två dagar i veckan, före de ordinarie öppettiderna tar de emot kursdeltagarna. Undervisningen innehåller grunderna i IT-tekniken så att man kan komma igång; sedan följer grunderna i Word och Internetsökning.

Efter avslutad kurs får deltagarna ett kursintyg.

Publika datorer

De båda biblioteken har tillsammans 14 publika datorer utrustade med Office-paketet och Internet. Projektet har gett möjlighet att dessutom skaffa olika språkstöd och träningsprogram. Bland dessa kan speciellt nämnas *Global Writer*, ett textbehandlingsprogram på ett hundratal språk och andra alfabet än det latinska och *Skrivent*, ett språkkontrollprogram där stavning, grammatik och syntax kan kontrolleras. Eva Fölsch tipsar

om att man kan installera om *Internet Explorer* med språkstöd på andra alfabet, t ex arabiska. För att underlätta sökandet på Internet har Eva sammanställt två olika länklister som finns på bibliotekets webbplats.

Eva Fölsch berättar att nu pågår uppbyggnaden av "medieverkstäder" i båda biblioteken. Scanner, bildbehandlings- och layoutprogram och färgskrivare installeras. Detta som ett led i att stärka demokratin och ge enskilda människor och föreningar av olika slag, konkreta redskap att arbeta med.

Tidigare projekt

Kortedala har redan tidigare arbetat med IT-projekt. I början av 1996 fick skolorna i Kortedala och Örgryte, tillsammans med Utbildningsnämnden dela på 15 miljoner kronor under 3 år. Finansiering var KK-stiftelsen. Dessa skulle användas till att integrera IT i skolan och därmed förbättra möjligheterna till ett aktivt kunskapssökande arbetssätt. Man ville i projektet särskilt prioritera invandrarbarns språkträning, förebygga läs- och skrivsvårigheter samt ge flickor samma

möjligheter till att ta del av IT som pojkar.

Projektet syftade även till att fördjupa samarbetet mellan skol- och stadsdelsbiblioteken. Personalen har också fått möjlighet att skaffa sig en grundläggande IT-kompetens samt ta del av föreläsningar i pedagogik.

Kortedala bibliotek är ett av de bibliotek i regionen som ingår i *Open media-projektet*, och arbetar framgångsrikt med tekniska hjälpmedel för läshandikappade biblioteksbesökare.

Sammanfattningsvis kan man säga att projekten har bidragit till att fokusera på bibliotekens roll i det livslånga lärandet och samtidigt visa på den spetskompetens som bibliotekarieryrket har när det gäller IT-tekniken. Det positiva resultatet kan också härledas till ett bra samarbete inom stadsdelen och då i synnerhet med en bra IT-avdelning.

För den som vill ha ytterligare information, ring gärna Eva Fölsch, Gamlestadens bibliotek, 031-332 89 05 eller Leif Larsson, Kortedala bibliotek, 031-48 00 30.

Kronogårdsbiblioteket i Trollhättan

Stadsdelen Kronogården i Trollhättan
Invånare: 4 500, varav 50% med invandrabakgrund
Biblioteket ligger vid Kronogårds torg
Budget: 1,2 milj kr, varav 280 000 till medier, vilket inbegriper resursförstärkning för flyktingar; biblioteket får ta del av en förstärkning med centrala medel, 90 000 kr, för hela bibliotekssystemet
Verksamhetsansvarig är Sture Aronsson

»KERSTIN LORENTZ«

Kronogården

Namnet kommer från det kronohemman som tidigare låg på området och som Vattenfall hade under sitt överinseende. Den moderna stadsdelen började byggas 1964 och var i stort sett klar 1970. Man jämnade i princip all gammal bebyggelse med marken.

Bostadshus med olika arkitektur grupperar sig runt det torg där diverse serviceinrättningar och butiker finns samlade.

Hit flyttade från början, i samband med den stora arbetskraftsinvandringen, grupper från bl a Finland. Där efter följde grupperna från Chile och flyktingar från Uganda. Numera finns även människor från Bosnien och Kosovo, Mellanöstern och flera afrikanska stater.

Trollhättan har, som många andra kommuner, under senare år varit utsatt för konfrontationer med rasistiska undertoner. Detta har givetvis även berört Kronogården. Vi minns moskébranden för några år sedan. Sverigedemokraterna har 2 platser i fullmäktige.

Kronogårdsprocessen

Vid mitt besök, berättar Sture Aronsson om det projekt som man har arbetat med de senaste åren och som heter Kronogårdsprocessen. Oavsett i vilket yrke du arbetar, är det lätt att bränna ut sig, när du ständigt ställs inför problem som finns i ett bostadsområde av denna typ. Med hjälp av medel från statligt håll, kunde man starta ett samarbete med representanter från olika aktörer i området: skolan, barnomsorgen, biblioteket, bostadsbolaget m fl. Utifrån denna grupp initierades aktiviteter som inte bara var avsedda för allmänheten utan även för personal i olika funktioner. Det var ett sätt att lära känna och stötta varandra; även personalutbildning har förekommit. Det gäller att få en helhetssyn på verksamheten.

Lokal nämnd

Trollhättans kommun har inte i egentlig mening genomfört någon kommunalreform. Däremot har man haft en försöksverksamhet med sk distriktsnämnder, ett försök som nu delvis är avslutat. Som förstärkning för Kronogården, Lextorp och Karlstorp finns dock "lokala nämnden" som ansvarar för barnomsorg, skola och social frågor. Biblioteket däremot sorte-

rar under den centrala nämnden för kultur, utbildning och barnomsorg, KUB. Man har alltså "egna politiker" i området.

Språkpolitiskt program

Lokala nämnden gav t ex KUB-förvaltningen i uppgift att ta fram ett språkpolitiskt handlingsprogram i syfte att underlätta integrationen av invandrare i samhället. Programmet spände över allt från modersmålsundervisning, svenskundervisning för invandrare till sysselsättningspolitik. Här fanns även en vilja att stötta folkbiblioteket till att vara en resurs för språkutvecklingen för både barn och vuxna. Ur detta kom den resursförstärkning på 90 000 i tre år till hela bibliotekssystemet som Lokala nämnden beslutade om. Pengarna är tänkta att användas till förstärkning av folkbibliotekens utbud av IT-material, t ex CD-rom, textbehandlingsprogram, inköp av skön- och facklitteratur på olika språk, tidningsprenumerationer, språkurser, IT-utbildning för olika språkgrupper, informationsmaterial på olika språk etc.

Biblioteket

Bibliotekets verksamhet och medieuppbyggnad är starkt präglade av befolkningens struktur. Man slås direkt av hur stor del av medierna som är på främmande språk. Exponeringen av det stora antalet tidskrifter drar blickarna till sig. Här finns t ex flera indiska tidskrifter. Även video och musik-CD intar en särställning.

Man har 2 datorer för Internetsökning, 1 för textbehandling och 1 främst för barnens CD-romprogram. För textbehandling på främmande språk används dataprogrammet *Accent*.

Kronogårdsbiblioteket är "ansvarsbibliotek" för invandrarlitteratur i kommunen och följer så gott man kan utgivning och utvecklingstendenser inom området. Kommunen ger extra anslag för inköp av medier till samtliga biblioteksenheter.

Biblioteket i Kronogårdsprocessen

Biblioteket engagerade sig från första början i Kronogårdsprocessen. Det har inneburit att Annika Bornstrand som är assistent på biblioteket också har varit ansvarig för utformning och utskrift av en lokal tidning som heter *Kronogårdar'n*. Det formella ansvaret ligger på tidningsföreningen. Tidningen har givits ut sedan 1995. Vidare har man engagerat sig i den programverksamhet som "processen" initierar. *Stiftelsen Framtidens kultur* har t ex stött produktionen av musikteaterföreställningen *Alladins underbara lampa* och *Sinbad Sjöfararen*, som har framförts på *Fallens dagar*. Kronogårdsbarnen uppför alltid ett program vid detta årligt återkommande evenemang. Man arbetar tillsammans svenskar och invandrare med stöttning av professionell kraft. Årligen arrangeras också *Kronogårdskarnevalen*, ett myller av kulturer, program, mat, utställningar m m.

Den lokala nämnden har haft en ambition att på olika sätt stötta ungdomar i området. Därför satsar man t ex under sommaren på aktiviteter och träffpunkter. Ungdomar i riskzonen är garanterade jobb. Allt detta sammantaget har inneburit mindre skadegörelse och istället skapat förutsättningar för ett bra boende.

Biblioteket i fokus

Genom programverksamheten har biblioteket som institution kommit i fokus och verksamheten ses också som ett naturligt inslag i människors vardag. Biblioteket är en naturlig mötesplats för invånarna och det visar sig i statistiken. Utlånings- och besöksstatistiken har fördubblats under 1990-talet. Sture menar att Kronogårdsbiblioteket i första hand är ett "besöksbibliotek". Samtidigt har personalresurserna minskat vilket naturligtvis blir svårt att hantera fortsättningsvis.

Ring Sture Aronsson, 0520-49 76 72, för mer information.

Vill du läsa mer om Kronogården finns följande rapporter:

Exemplet *Kronogården: en dokumentation*/Svenska kommunförbundet, Trollhättans kommun, 1998 ISBN 91-7099-713-6

Herran, M, Johansson, M, Kumlin, E "*Hela världen inryms i Kronogården*": en utvärdering av Kronogårdsprocessen: slutrapport / Högskolan i Väst: Vänersborg, 1997

Skönlitteratur för barn från Bosnien

»KARIN GÖRLING,
MIRSADA SLIJEPCEVIC«

Bakgrund

I Uddevalla har vi använt pengar från Kulturrådet till olika projekt för att stärka skolornas och förskolornas behov av skönlitteratur. Alla pengar vi fick lades i en särskild pott som skolorna sedan fick ansöka om projektmedel ur. 1998 fick vi flera ansökningar från skolor som ligger i det invandrartätaste bostadsområdet i Uddevalla. De handlade om att försöka förse barnen från de största invandrargrupperna med böcker på deras eget språk. Vi bestämde oss för att satsa på böcker på somaliska, albanska och serbokroatiska för 30 000 kr.

Svårigheterna är lätta att förstå. Hur får man tag i litteratur och hur vet man om böckerna är bra? Somaliska böcker blev omöjligt att skaffa fram. Vi fick omvandla den delen av projektet till att köpa böcker om djur och natur i Afrika och om hur det är att vara invandrare i Sverige. Hjälp med inköp av albanska böcker fick vi av en biträdande rektor med rötter i Kosovo. Urvalet var inte stort och kvaliteten var dålig på papper och läsbarhet. Böckerna placerades på en biblioteksfilial för att kunna lånas ut till skolorna i närområdet. Min känsla är att det inte fungerat så bra.

Så fungerade det med böckerna på bosniska och serbokroatiska

Böckerna på bosniska och serbokroatiska inköptes från en specialbokhandel i Göteborg, *Khayyem books*, med hjälp av hemspråkläraren på en av skolorna. Läraren handlade för ca 5 000 kr. När böckerna kom togs de omhand av Mirsada Slijepcevic som kompletterade inköpen. Totalt köptes böcker för 10 000 kr.

Pengarna räckte till ca 80 titlar. Det var barnböcker, klassiska kända sådana, skrivna på det latinska alfabetet, både fack- och skönlitteratur. Författarna kommer från hela f d Jugoslavien.

Det är min övertygelse att det inte räcker med att enbart köpa böcker och tro att de lånar ut sig själva. Mirsada blev projektanställd. Vi bestämde att hon skulle arbeta fyra till fem veckor på var och en av de fyra skolorna i området och utgå från skolbiblioteket. På varje skola inventerade Mirsada vilka elever som talade serbokroatiska och skrev brev hem till deras föräldrar och berättade om böckerna. Hon inbjöd föräldrarna till en träff för att berätta om projektet och om hur viktigt det är

att läsa böcker på sitt modersmål. Dessa träffar blev mycket lyckade. Föräldrarna kom och böckerna väckte många minnen.

Mirsada förde med sig böckerna när hon flyttade mellan skolorna. Blev böckerna lästa? Ja, Mirsada puffade på och rekommenderade och så gott som alla barn lånade böcker och läste och kom också tillbaka för att låna fler. Det fungerade bra därför att hon också arbetade på skolbiblioteken. Då tog hon också tillfället i akt att visa på böcker på svenska om t ex kulturkrockar, främlingsfientlighet och mobbning. På en skola resulterade detta i att man arbetade med temat främlingsfientlighet under en period. *Hur kunde du, Kelima* av Anders Drån och *Min vän Jim* av Kitty Crowther rekommenderas!

Förutom skolorna i området har Mirsada också haft sagostunder på serbokroatiska på tre förskolor.

Det är tänkt att böckerna slutgiltigt ska placeras på filialbiblioteket på Dalaberg någon gång i vår. Mirsada kommer att översätta titlarna och ämnesbestämma dem.

När vi ser tillbaka på projektet tycker vi att det blev lyckat och att böckerna räckte till.

Khayyem books
Nordhemsvägen 44 A
413 06 Göteborg
Tfn 031 - 775 01 22
Fax 031 - 24 63 22

CONSTANZA MEKIS

Resurscentrum för lärande - skolbibliotek!

På internationell skolbibliotekskonferens i Chile.

»INGER MALMSTRÖM,
Agnebergsgymnasiet«

I slutet av augusti fick Annette Hammar, grundskolebibliotekarie vid Nyvångsskolan i Dalby utanför Lund, och undertecknad det något omtumlande erbjudandet att som sk nationella experter, i slutet av oktober delta i en skolbibliotekskonferens i Santiago, Chile.

Efter en viss tvekan, som rörde vad vi med så kort varsel skulle kunna bidra med, tackade vi ja. Naturligtvis har vi inte ångrat detta som gav oss många upplevelser, många nya kontakter och insikten att skolbiblioteksfrågor i högsta grad är aktuella världen över.

Konferensen hade kommit till stånd för att utgöra kulmen på ett läsprojekt *Viva leer!* (Leve läsandet!), man under 1999 genomfört i Chile. Mottot för konferensen var *Integrando el Centro de Recursos para el Aprendizaje al Currículum*, dvs att integrera resurscentrum för lärande i läroplanen. Konferensen handlade alltså om skolbibliotekets pedagogiska roll – något som äntligen verkar ha fått ett genomslag på central nivå i Sverige (budgetpropositionen, Skol-

verkets nya engagemang...). Det var anars det vi fäste oss mest vid under konferensen - den vikt man just på nationell nivå sätter vid skolbibliotekets utveckling. I många länder - 22 deltog i konferensen, flest från Latinamerika, men också flera andra länder från olika världsdelar - arbetar man med sådana frågor på ländernas utbildningsdepartement. Så också i Chile och ansvarig för den avdelningen på departementet, som benämndes *Programa MECE Media* (ungefär avdelningen för förbättring av undervisningskvalitén), var Constanza Mekis. Hon var också konferensens mycket älskvärda och kunniga general.

Begreppet CRA, alltså resurscentrum för lärande, användes hela tiden synonymt med ordet skolbibliotek. Visst är det en tänkvärd synonym, som väl täcker in det vi vill med våra skolbibliotek!

För er som vill läsa mer om skolbibliotekskonferensen i Chile hänvisas till *Barn och kulturs* första nummer för år 2000. Där finns en utförlig artikel. Frågor besvaras också gärna, 0522-968 59. im@agneberg.uddevalla.se

Internationella biblioteket på gång ...

Den resurs som tidigare gick under benämningen Invandrarlänecentralen i Stockholm kommer framgent att heta *Internationella biblioteket*. Adressen är Odengatan 59, granne med huvudbiblioteket. Barbro Ejendal som är chef, meddelar att invigningen planeras till den 5 maj, den dag som 22 europeiska städer har utsett till ”yttrandefrihetens och kulturens dag”. Stockholm är en av dessa städer.

Biblioteket skall bestå av de medieresurser som finns hos den gamla centralen samt de medier som finns hos Stockholms stad och län. Verksamheten får en publik del och en för den kompletterande medieförsörjningen. Personalen kommer att arbeta i tre arbetslag: ett för det publika biblioteket, ett för den kompletterande försörjningen och ett för medierna, det vill säga att förvärva, katalogisera och iordningsställa.

Biblioteket har fått åtta nya tjänster som besätts med mycket språkkunnig personal. Det behövs eftersom biblioteket täcker efterfrågan på fler än hundra språk! Man besätter även vakanser. Glädjande är att så många som 260 sökte tjänsterna!

Under flyttningen som pågår 15 mars - 5 maj, är verksamheten stängd.

Demokratiutredningen ”En närmast encyklopedisk strävan efter genomlysning”

»PER FALK«

Det händer att det svenska offentliga utredningsväsendet beskylls för att vara i förfall. Tidigare gedigna utredningar sägs ha ersatts av slarviga, politiskt styrda och tendentiösa... Jag vet inte om det är så. Men jag har i varje fall stött på en serie SOU som inger mig respekt. Det är Demokratiutredningen som sedan 1998 har levererat en stor mängd publikationer.

Utredningen presenterar sig så här:

”Demokratiutredningen analyserar den svenska folkstyrelsens förutsättningar inför 2000-talet. Det sker i ljuset av bl a globaliseringen, EU-medlemskapet, förändringarna i medielandskapet, informationsteknikens utveckling, förnyelsearbetet inom offentlig förvaltning och folkrörelsernas förändring. Kommittén har också fått i uppdrag att förklara det sjunkande valdeltagandet samt stimulera det demokratiska engagemanget.”

Uppgiften är alltså inte liten. Utgåvningen avslöjar också en närmast encyklopedisk strävan efter genomlysning av den svenska demokratins läge, problem, hot och möjligheter. Två olika serier förekommer. Dels en skriftserie med essäer, debattartiklar och seminarieinlägg.

Sammanlagt rör det sig om 32 titlar. Dels en serie på 13 forskarvolymerna som ger plats åt över 100 forskare inom samhällsvetenskap och humaniora.

Många ämnen återfinns i flera olika volymer, men en övergripande tematisering av utgivningen under främst 1999 – den del av utgivningen jag kan överblicka – kan se ut på följande sätt.

Principiellt hållna och mer teoretiskt inriktade är Hans L Zetterbergs *Etik och demokratisk statskonst*, Anders Björnskinns *Den skyddade provinsen*, Lars F Eklunds *Demokratin och det gemensamma bästa* samt Sören Holmbergs *Representativ demokrati* (skrifterna 15, 17, 25, 24). Samma ansats har *Maktindelning* och *Demokrati och medborgarskap* (Forskarvolym 1 och 2). En stor mängd forskare skriver här om demokratin med utgångspunkt från bl a ekologi, gender, individualitet, kulturarv, rättshistoria och rättspolitik.

I två skrifter fokuseras på förhållandet mellan politiken och juridiken: *Löser juridiken demokratins problem?* av Joakim Nergelius m fl och *Bemäktiga individerna: om domstolarna, lagen och de individuella rättigheterna i Sverige* av Lars Trädgårdh (nr 23 och nr 20).

Om det nuvarande politiska systemets uppbyggnad och sätt att fungera kan man läsa i *Demokrati på remiss* av Lars-Erik Eriksson m fl (skrift nr 30) och *Demokratins trotjänare*: lokalt partiarbete förr och nu av Gullan Gidlund och Tommy Möller (Forskarvolym 3). Nyare tendenser analyseras i *Avkorporatisering och lobbyism* (Forskarvolym 13) och *Lobbning* (skrift nr 18). *Medborgarnas erfarenheter* (Forskarvolym 5) har just ett medborgarperspektiv på politiken. Det samma kan sägas om den på ungdomen inriktade *Det unga folkstyret* (Forskarvolym 6) och skriften *Olydiga medborgare* (skrift nr 27) av Nils Hebert och Kerstin Jacobsson. Här vittnar undertiteln Om flyktinggömmare och djurrättsaktivister om innehållet. Medborgarnas syn på valen - och det sjunkande valdeltagandet - diskuteras i *Valdeltagande i förändring* (Forskarvolym 12), en analys av 1998 års val.

Demokratins förgörare (skrift nr 28) är en genomgång av nynazism och högerpopulism.

Det under 1990-talet allt mer använda begreppet civila samhället penetreras i *Civilsamhället* (forskarvolym 8) och i *Civilsamhället som demokratins arena* (skrift 29).

Den betydelse de stora förändringarna inom den offentliga sektorn har för demokratin avhandlas i *Demokratin i den offentliga sektorns förändring* – dokumentation från ett seminarium (skrift nr 19). I *Vad hände med Sveriges ekonomi efter 1970?* (skrift 31) skriver Torsten Sverenius om den svenska ekonomiska utvecklingens implikationer.

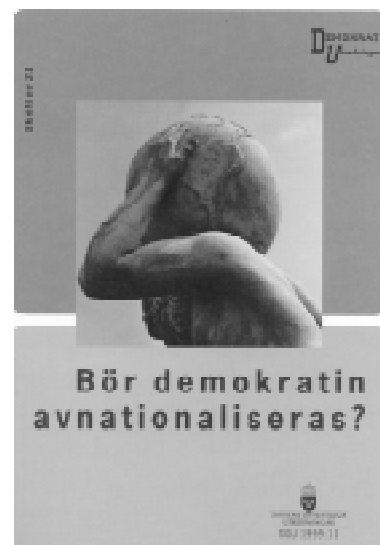
IT belyses i två böcker: Anders R Olssons *Elektronisk demokrati* (skrift nr 16) och *IT i demokratins tjänst*, med bidrag av en rad forskare (Forskarvolym 7). Uppsatser om demokratins förhållande till estetik och konstnärliga uttryckformer finns samlade i *Demokratins estetik* (Forskarvolym 4). Ett stort antal titlar speglar de ändrade demokratiförutsättningar som globaliseringen, medialiseringen och kommersialiseringen har inneburit. Det är Karl-Erik Lagerlöfs *Allas frihet : demokratin möter marknaden* (skrift 11) och Jon Pierres *Marknaden som politisk aktör : politik och finansmarknad i 1990-talet Sverige*

(Forskarvolym 11). Böcker inom området med många olika författare är *Bör demokratin avnationaliseras?* (skrift 21), *Globaliseringen och demokratin* (skrift nr 22), *Globaliseringen* (Forskarvolym 9) och *Politikens medialisering* (Forskarvolym 3).

Invandringen ägnas två skrifter. Den ena är *Att slakta får i Guds namn* – om religionsfrihet och demokrati av Göran Gunner (skrift nr 14). Den andra är *Invandrarskap och medborgarskap* – dokumentation från ett seminarium (skrift nr 13)

De skrifter och forskarvolymerna som publicerats utgör en grund för det slutbetänkande som den parlamentariskt sammansatta Demokratiutredningen lämnade i mitten av februari. Betänkandet – *En uthållig demokrati! : politik för folkstyrelse på 2000-talet* (SOU 2000:1) – genomsyras av vad man kallar ”medborgarperspektivet”. Med det menar man att en stark demokrati inte utmärks av vare sig en stark stat eller stora kommuner, utan av en stark medborgaranda. Demokratin är, hävdar utredningen, inget sätt att effektivt leverera offentliga tjänster. Kärnpunkten är istället demokratins människosyn: att

alla människor är lika mycket värda, unika och aldrig får reduceras till ett medel.. Bland de konkreta förslag som lämnas finns en förstärkt kommunal självstyrelse. Men det sker inte för att ersätta statsråds- makt med kommunal-rådsmakt. Kommunivånarna måste engageras. Demokratiutredningen säger att detta måste ses i ett mycket långt perspektiv. Det sjunkande valdeltagandet och utanförskapet hos långtidsarbetslösa, ofta med utländsk bakgrund, ser man som det kanske största hotet mot demokratin.

Demokratiutredningens utgivning på alla folkbibliotek

»PER FALK«

En slumpmässig och helt ovetenskapligt snabbkoll i de västsvenska bibliotekskatalogerna tyder på att det är ett fåtal bibliotek som har skaffat Demokratiutredningens hela utgivning. Några bibliotek har någon titel. Det är inte oväntat. Folkbibliotekens selektiva förvärvspolicy när det gäller SOU är rimlig och försvarbar. Ingen blir glad åt hela hyllor med oanvända SOU.

Men Demokratiutredningen har mycket att ge på folkbiblioteken. Det är därför glädjande att utredningens ordförande Bengt Göransson när han presenterade slutbetänkandet, berättade att hela utgivningen skänks till alla folk- och gymnasiebibliotek.

Att tillhandahålla detta "Demokrati-bibliotek" och aktivt arbeta kring det ligger helt i linje med folkbibliotekens kulturpolitiska uppdrag. Det är också rimligt att alla medborgare där kan hitta de skrifter som under lång tid kommer att vara en slags referenspunkt för det nationella demokratirådslag som nu tar vid. Under namnet "Tid för demokrati" vill demokratiminister Britta Leijon engagera många människor för att diskutera utredningens betänkande.

Värdefull information

Bortsett från detta allmänna syfte finns i många av dessa utredningar värdefull information man ofta får frågor om i referensarbetet. Väl katalogiserade och

försedda med goda ämnesord skulle en del av dem underlätta livet för många stressade bibliotekarier.

Med utgångspunkt från mina egna erfarenheter från informationsdiskens korseld från högstadielever, gymnasister och komvuxare skulle jag vilja urskilja några titlar jag bedömer som särskilt användbara och med några ord närmare presentera dem..

Nazismen

Många frågor kretsar kring nazismen. *Demokratins förgörare*, där ett antal välkända skribenter medverkar, är då en utmärkt källa. Här skriver Hans Lindquist historiskt och nutida översiktligt med inriktning på Sverige men med internationella utblickar. Heléne Lööv ger en överblick över förhållandet mellan media och rasistiska organisationer. Den svenska nazismen på nätet skärskådas av Marina Taloyan medan Stieg Larsson ägnar sig åt det nazistiska våldet - från vardagliga incidenter till mord och attentat. Anna-Lena Lodenius skriver om främlingsfientliga organisationer och partier representerade i kommunala och landstingskommunala församlingar. Avslutningsvis ger Bim Clinell en bild av svensk högerpopulism i franskt ljus.

Frågor om invandrades kulturvanor är många, inte minst rör frågorna matvanor. Göran Gunnars *Att slakta ett får i Guds namn* redovisar judisk och muslimsk syn

och ställer dessa syner mot svensk tradition och lag.

Skriften *Olydiga medborgare* av Niels Hebert och Kerstin Jacobsson kan man sätta i händerna på dem som söker material om civil olydnad, främst med djurrättsaktivister och flyktinggömmare som exempel..

Medialiseringen

Medieexplosionen – allt från press och radio/TV till Internet – är ämne för många skolarbeten. I *Politikens medialisering* kan den intresserade hitta ett brett spektrum av ämnen och infallsvinklar. Många texter är övervägande teoretiskt hållna, men mer deskriptiva framställningar förekommer också. Bl a skriver Lennart Weibull och Karl Erik Gustafsson om *Svenskt medielandskap i förändring*, en koncentrerad redovisning av ett slag som förmodligen är svår att hitta någon annanstans. Journalisten Anders R Olsson skriver belysande om informationsteknikens demokratiska möjligheter i *Elektronisk demokrati*. Intressanta internationella exempel förekommer också. Mer teoretiskt hållen är *IT i demokratins tjänst*. Det hindrar inte att en ambitiös gymnasist – eller intresserad medborgare – här har mycket att hämta.

Invandrarna och demokratin

»PER FALK«

Framsidan ägnar den här gången invandrarna särskilt intresse. Det är förstås ett ämne som Demokratiutredningen inte kan bortse från. Två skrifter nämns i min allmänna översikt. Den ena är *Att slakta får i Guds namn* – om religionsfrihet och demokrati. Den andra är *Invandrarskap och medborgarskap*. I den senare ger ett antal debattörer, forskare och politiker en beskrivning av invandrarnas situation i olika avseenden och ”fyra alternativ för framtiden” formuleras. Hans Ingvar Roth förordar positiv särbehandling, Thomas Gür vill stärka individens frihet gentemot kollektivet, Refik Sener uppmanar till bygget av en integrerad välfärdsstat och Lars Denciks budskap är att minoriteternas autonomi måste stärkas.

Statsvetenskapligt

Invandringen dyker också upp på andra ställen. I *Medborgarnas erfarenheter* skriver Martin Peterson om välfärdsstatens ”mångkulturella dimensioner”. Maritta Soinen och Henry Bäck bidrar med en artikel betitlad *Invandrare som medborgare, väljare och politiker*. Perspektivet är i båda fallen övervägande statsvetenskapligt; teoretiskt och baserat på översiktliga undersökningar.

Ungdomar i Angered

Ett annat perspektiv har ungdomskulturforskaren Ove Sernhedes bidrag i *Det unga folkstyret*. Han sammanfattar en del av sina erfarenheter från två års regerbundna träffar med tjugo ungdomar i det invandratäta Angered, ”ett av de områden i Göteborg där medelinkomsten är som lägst och arbetslösheten som högst”. Artikeln bär den långa titeln *Alienation is our Nation – Reality is my Nationality. Om utanförskap, demokrati och motståndskulturer bland unga invandarmän i Det Nya Sverige*. Här finns förvisso ett stort främlingsskap gentemot det svenska. Man röstar inte och ser på myndigheterna med skepsis eller fiendskap. Det beror inte på politiskt ointresse eller apati. Snarare är det så att dessa ungdomar söker identitet och sammanhang någon annanstans. Identiteten formas, menar Sernhede, i en säregen blandning av stark lokalpatriotism och delaktighet i globala kulturella gemen-

skaper. I ungdomarnas eget kulturskapande – i det här fallet rapmusik – artikuleras de åsikter och attityder som det demokratiska systemet inte tycks erbjuda. Skall segregationsmönstren kunna brytas måste, det är Sernhedes budskap, ungdomarna i dessa områden tillåtas att framträda och bli synliga.

KORT OCH GOTT

Integrationsverket

Integrationsverket lever farligt. Enligt uppgift i nyhetsmedierna funderar man på att lägga ned verksamheten. Verket har funnits sedan juni 1998 och har ca 70 anställda. Man behöver säkerligen mer tid på sig till att finna formerna för verksamheten. Nyligen utsågs Anders Carlgren till ny generaldirektör. Verket presenterar sig som ”en kunskapsmyndighet som lämnar saklig upplysning och verkar för att föra integrationen

framåt.” Eller som Juan Fonseca sade vid invigningen av verket: ”om några år hoppas jag att arbetsplatserna ser ut som *Spanarna på Hill Street*.”

Verket ger ut bra informationsmaterial. Tidskriften *Integration i Fokus* och nyhetsbladet *KortNytt* är exempel på det. Nummer 5 1999 av tidskriften har som tema *Förortstjejer på kurs mot framtiden*. Vidare publiceras rapporter med olika teman, t ex *Äldre invandrare - att åldras i främmande land*. Priset är lågt och ett flertal rapporter är gratis.

Enligt uppgift från Integrationsverkets informationsavdelning, flyttar man ut till Navestad i Norrköping den 1 april.

Integrationverket, tfn 011-36 13 00, fax 011-36 13 01.

Fd Invandrarverket

Invandrarverket byter 1 juni 2000 namn och kommer då att heta Migrationsverket. Sveriges centrala utlänningsmyndighet.

Britt-Marie Citron

Sölve&Co

Korruptionsskandalen i Motala

»KARIN CRONHOLT
gymnasiebibliotekarie i Skara«

Denna skandal var en av de många affärer som rubbade svenskarnas tilltro till politiker och tjänstemän i den kommunala sektorn under 1990-talet. Orsaken till att just den här händelsen kom fram i ljuset var att *Motala tidning* började titta på hur kommunen hanterade sin verksamhet och ekonomi inom näringslivsfrågor. Det är starten på en intensiv och arbetsam period med jakt på kvitton och dokument för journalisten Britt-Marie Citron och revisorn Gösta Blohm.

Boken beskriver likt en thriller vilket mödosamt arbete det var att nysta i alla trådar fram till fängelsedomarna. Den lilla kommunens lojaliteter med barndomsvänner, föreningsliv, partipiska och tjänstemännens krav på solidaritet inför ledningen skapar värderingar som leder till att man tänjer på gränsen för det o tillåtna. Dessa mekanismer leder till en typ av maktmissbruk där det gäller att hålla sig till rätt sorts uppfattningar annars hamnar man lätt ”ute i kylan.”

Den berättande texten varvas med citat från förhörsprotokollen från rättegången. Man slås av hur övertygade många av de inblandade är att de är oskyldiga till de som har hänt. Som en extra krydda finns inklippt texter från Motala lokalrevy och man anar att det var ibland svårt att hålla isär dikt och verklighet. Den mediala uppmärksamheten gjorde att det blev både jobbigt

FOTO: HÅKAN LINDGREN

och obehagligt att leva i Motala under den här tiden. Jag kan tänka mig att man då kanske fick ta till humorn som vapen i den infekterade stämning som uppstod i diskussionerna om vem som var hjälte och vem som var skurk.

Trots alla försök till mörkläggning och personangrepp lyckades sanningen till slut komma fram och en av huvudorsakerna är enligt författaren landets offentlighetsprincip. Den fungerade som det effektivaste instrumentet för att få full insyn i kommunernas ekonomiska redovisning och verksamhetsplaner.

Den här boken finns med bland de distributionsstödda titlarna som har levererats till biblioteken. Läs den !

Lena Andersson

Var det bra så?

»GUNNAR SÜDOW«

I min Konsumnärbudik i Skövde i början på 80-talet fanns en voluminös expedit som efter det att hon slagit in en kunds sista vara, på entonig lokaldialekt och med fullständigt gravallvar, ALLTID ställde frågan: "Var det bra så?"

På detta tänkte jag när jag började läsa den 30-åriga journalisten Lena Anderssons debutbok som utkom hösten 1999 och som just heter *Var det bra så?* - men här är det långt ifrån sömning skaraborgsk mylla och här är frågan ställd med berättigt allvar och med minst dubbla bottnar.

För Lena Anderssons bok handlar om ett samhällsbygge som kom av sig, om hur det var att växa upp i 70-80-talens sk expansiva Sverige - då invandringen sköt fart - i förorter som Tensta och Rinkeby; och där retoriken om jämlikhet inte gällde alla.

Det här är en av de få böcker som skildrar 70-talsmixen; miljonprogrammet och invandrarghettoisering och här finns alla motsättningar skildrade i korta fräna, koncentrerade kapitel och scener, lika drastiska och svart humoristiska som i TV-serien *Hammarkullen* och som i *Lorry*, när det var som bäst.

Boken handlar om Lotta Svensson som när romanen börjar går på dagis och är fyra år gammal samma år som Nixon avgår (1974) och hennes föräldrar skiljs. Pappan drar till Täby och Lotta och hennes mamma och bror blir kvar där i förorten - för att leva vidare.

Huvuddelen av boken skildrar sen Lotta och hennes kamrater under det "sista

FOTO: HANS PETTERSSON

läsåret" dvs i 9:an. En avslutande del skildrar därefter vad som sedan hände några av dem.

Det är en krängande och våldsam miljö, fylld av gängslagsmål, sexuella trakasserier, knivmord och mycket annat med en brutalitet och förfäklning i tilltalet och i språket personerna emellan - allt skrivet på ett ordknapp och effektivt sätt, och med perfekt avlyssnad Rinkebysvenska.

Och mitt i all upprördhet och vanmakt man känner vid läsningen så har man oerhört roligt. Det är kort sagt en mycket lyckad debutbok som borde vara obligatorisk läsning för alla politiker som har den minsta ambition att förstå sin tid och omvärld - och vara minst lika obligatorisk läsning i skolan.

Häromdagen på Göteborgs Central såg jag till min glädje att den redan kommit ut som pocket för en knapp femtiolapp. Så köp den! Ifall ni nu tycker att

reservationskön på ert närbibliotek är för lång. För den läses flitigt har jag hört, och då främst är det skolungdomen som hittat den - och det är ju bra.

Red anm

Förlaget Natur och Kultur meddelar att: Svenska PEN har utsett Lena Andersson till mottagare av 1999 års Bernsstipendium.

Lena får stipendiet *för att hon med stark övertygelse och med en konsekvent genomförd litterär strategi, överraskat kritiker och läsare med en "politiskt inkorrekt" debutroman där hon gestaltar de nya stockholmarna i ett annat Stockholm.*

BAKSIDAN

”Nygamla” bibliotek

Essunga folkbibliotek och Falköpings bibliotek

Sedan förra numret av *Framsidan* har två ”nygamla” bibliotek invigs. Den 15 januari klippte skådespelaren Iwar Wiklander bandet framför dörren till det restaurerade och utvidgade biblioteket i Nossebro. Yan har i det närmaste fördubblats och interiören har fått en ljus och fräsch atmosfär.

Lördagen den 22 januari kunde Falköpings kommunalråd Stina Linnarsson i ett tal inviga det restaurerade huvudbiblioteket. Man kunde konstatera att en del omdisponeringar av lokalerna hade gjorts. Barnavdelningen har flyttats ned och IT-tekniken har fått mer utrymme. Och sist men inte minst: heltäckningssmattorna har åkt ut!

Regionbiblioteket i Förlagshuset

För en liten tid sedan hade vi på Regionbiblioteket en intern ”invigning” av våra hyrda lokaler i Förlagshuset i Göteborg. Här huserar Ewa Kollberg och Gunnar Südow. I övrigt finns här ett antal förlag med Göteborgsanknytning, Nätverkstan’ och Tidskriftsverkstan’ m fl. Det är ett kreativt och spännande ställe att arbeta på! Man arrangerar även programverksamhet på kvällstid, t ex författarböcker. Boka in tisdagen den 4 april kl 19.00. Då kommer den isländska författarinnan Kristin Omarsdottir på besök. Hennes bok *Älskling jag dör* är nominerad till Nordiska Rådets litteraturpris. Detta är ett samarrangemang mellan Regionbiblioteket och Förlagshuset och är gratis.

Adressen är Heurlins plats 1 (nära Järntorget), telefon/fax 031-13 15 03, webbplats www.forlagshuset.o.se

REDAX

»KERSTIN LORENTZ«

Läsare, hjärtligt välkommen till ett nytt år med *Framsidan*. Vi har ändrat i våra bemanningsplaner från förra året och har följande redaktion: Per Falk som har ansvaret för Litteraturtjänsten på Regionens Hus i Mariestad, Karin Semberg som är kulturchef i Ulricehamn samt Annette Arvidsson och Kerstin Lorentz, Regionbiblioteket. Det känns angeläget att få en spridning på influenserna och samtidigt se regionens olika bibliotekstyper som en resurs.

Detta nummer har ett invandratema. Fast man vet inte vad som är en riktig benämning: de nya svenskarna? När blir man en ”riktig” svensk? Mycket talar för att det är de unga förtroendestjärnorna som har lättast för gränsöverskridande och därmed blir brobyggare för den nya svenska människan. Vi har velat sätta språket i centrum och visa på bibliotekets viktiga roll. Förutom Kortedala och Kronogården, har vi också besökt Biskopsgården. Eftersom det är på gång ett större kulturprojekt där i stadsmuseets regi, kommer Tomas Olsson att beskriva detta i kommande nummer. Utgångspunkt är storstadspropositionen, där man i s k lokala utvecklingsavtal skall skapa goda förutsättningar för en ”långsiktigt hållbar tillväxt samt bryta den sociala, etniska och diskriminerande segregationen ...”

Per Falk har borrarat i demokratiutredningens innehåll och gett detta nummers tema en extra dimension.

Den utlovade bilagan med bibliotekspresentationer som utlovades i förra numret får utgå eftersom inga bidrag har kommit in.

Manusstopp för nästa nummer är den 28 april. Temat är bibliotekens speciella tjänster. Vad som ligger i det begreppet kan man fråga sig: tjänster till äldre, människor med olika funktionshinder m fl. Idagarna lägger regeringen fram en proposition som innebär att Sverige skall vara ”handikappanpassat” år 2010. Det kan naturligtvis inte enbart innebära en anpassning av den fysiska miljön utan också omfatta den mentala miljön. Regionbiblioteket har från Kulturrådet erhållit medel till ett projekt med titeln ... *110% - kunskap - tillgänglighet - bemötande - dialog - eget skapande*. Mer om detta i nästa nummer. Kom gärna med bidrag!

ILL: ELISABETH ERIKSON

Nya lokala inläsningar

Som vanligt finner du våra lokala inläsningar på adress www.nfk.hb.se/regbibl/talbok.htm

Redaktionen

Ansvarig utgivare: Lena Skoglund
Redaktör: Kerstin Lorentz
I redaktionen: Per Falk, Karin Semberg

Form: Johan Avedal, Annette Arvidsson
Omslagsbild: Från Kortedala bibliotek

Adresser:

Regionbibliotek Västra Götaland
Göteborgsenheten, Box 5404
402 29 GÖTEBORG
Tfn 031-616500 Fax 031-616569
kerstin.lorentz@skara.se

E-post: